

Motion till riksdagen 2017/18:3353

av **Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M)**

En bättre lärarutbildning och fler skickliga lärare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lärarnas tidsanvändning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam grund för vilka krav som ska gälla för respektive KPU-inriktning och bedömning av behörighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att disputerade som läser till lärare ska ha en kortare utbildningstid än i dag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalitet och mål för den verksamhetsförlagda lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur nytutexaminerade lärare kan få en bättre introduktion till läraryrket och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett program för lärarstudenter motsvarande det brittiska School Direct och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lärares kompetens gällande elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Lärarna är nyckeln till att alla elever ska klara skolan med framgång. Det är därför av största vikt att lärarutbildningens innehåll går hand i hand med de utmaningar skolan står inför. Flera viktiga steg har tidigare tagits för att stärka läraryrkets status och lärarnas kompetens. Mellan 2006 och 2014 sattes en ny och modern lärarutbildning.

Lärarnas kompetens stärktes därtill med två lärarlyft, ett matematiklyft och en karriär-tjänstreform.

Internationella undersökningar visar att svenska lärare använder en mindre andel av sin tid till undervisning jämfört med andra länder. Skolverket pekar på att svenska lärare lägger över två timmar per dag på administration och uppgifter relaterade till ordning och omsorg. Det handlar exempelvis om att iordningställa lokaler, behandla ledighetsansökningar, agera rastvakt och övervaka omklädningsrum. Det är tid som skulle kunna användas till lärande, lektionsförberedelser och till att ge stöd åt dem som behöver det mest. Moderaterna välkomnar de satsningar på lärarassistenter som gjorts för att underlätta lärarnas administrativa arbete.

Men mer behöver göras för att lärarna ska kunna lägga mer tid på sitt kärnuppdrag: undervisningen. Moderaterna föreslår därför att Skolverket ska fortsätta att se över lärarnas tidsanvändning och lämna förslag på hur mer tid kan frigöras till planering, kvalitetssäkring och undervisning.

Fler lärare i klassrummen

Den akuta lärarbristen är ett av de största hoten mot våra möjligheter att stärka elevernas kunskaper i skolan. Intresset för att läsa en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) har ökat under de senaste åren. 2013 sökte 2 522 stycken till en KPU-utbildning. År 2016 hade den siffran nästan fördubblats till 4 448 sökande. Detta är en glädjande utveckling som visar att fler vill vara med och göra skillnad i våra barns lärande.

Men siffror från riksdagens utredningstjänst, RUT, visar att nära 1 900 av de 4 448 sökande inte var behöriga och ofta saknar de bara några enstaka högskolepoäng. Orsaken till detta är stelbenta regelverk som begränsar möjligheterna för ämnes- och yrkeskunniga att kunna bli lärare. Bland annat ställer lärosätena olika förkunskapskrav och gör olika bedömningar av behörigheter. Det är regler som måste förändras, utan att kvaliteten försämras.

Moderaterna föreslår därför att lärosätena ska få i uppdrag att ta fram en gemensam grund för vilka krav som ska gälla för respektive KPU-inriktning och hur behörigheten ska bedömas. Moderaterna vill också se en utökad användning av antagningsprincipen ”antagen med villkor”. Vi vill att denna period förlängs med hela utbildningen. Detta skulle innebära att personer som i dag är högt akademiskt meriterade och andra yrkesskickliga inte hindras att påbörja en KPU-utbildning enbart på grund av avsaknad av ett par högskolepoäng. Moderaterna föreslår också att disputerade som läser till lärare ska ha en kortare utbildningstid än i dag.

En bättre lärarpraktik och introduktion till läraryrket

Den verksamhetsförlagda utbildningen är lärarstudenternas första möte med eleverna i klassrummet. Genom VFU-perioden får lärarstudenterna inte bara en inblick i en lärares praktiska arbete utan framför allt en möjlighet att omsätta teoretiska kunskaper från lärarutbildningen i klassrumsnära praktik. För många lärarstudenter är detta en värdefull tid som visar såväl läraryrkets möjligheter som dess utmaningar.

Men UKÄ konstaterar också att mer behöver göras för att höja kvaliteten av lärarstudenternas VFU-perioder. Utvärderingen visar att det råder en generellt stor brist på VFU-handledare och särskilt stor är bristen i gymnasieskolan. Bristen på utbildade

VFU-handledare gör det svårare att upprätthålla en hög och jämn kvalitet under lärarstudenternas VFU-perioder.

Moderaternas målsättning är att alla lärarstudenter ska mötas av utbildade VFU-handledare. Vi vill därför att de lärosäten där lärarutbildningen finns i dagsläget, i högre utsträckning än i dag, erbjuder handledarutbildning på distans. Detta vore en viktig åtgärd för att snabbt öka andelen VFU-handledare med handledarutbildning.

Moderaterna föreslår också att UKÄ får i särskilt uppdrag att, inom ramen för de reguljära utvärderingarna av lärarutbildningarna, noggrant följa kvaliteten på lärarstudenternas VFU-perioder samt föreslå åtgärder för hur kvaliteten kan fortsätta att höjas. Det är också viktigt att se över hur de nyutexaminerade lärarna kan få en bättre introduktion till läraryrket. Moderaterna vill därför tillsätta en utredning som ska lämna förslag på hur fler lärarstudenter kan rustas bättre och introduktionen till yrket kan bli enklare.

Schools Direct

Schools Direct är ett utbildningsprogram i Storbritannien som liknar ledarskaps- och lärarprogrammet Teach For Sweden som finns i Sverige. Programmet innebär att lärarstudenter, jämfört med traditionella lärarutbildningar, tillbringar mer tid under sin utbildning i skolan under ledning av erfarna lärare.

Idag finns det över 900 School Direct partnerships i Storbritannien och över 15 000 platser. Tuffa krav ställs på skolorna som får möjligheten att vara med. Deltagarna är oftast äldre med någon form av universitetsexamen. Efter avslutat program ska lärarstudenterna börja jobba på någon av skolorna där de har praktiserat.

För att öppna fler vägar till läraryrket föreslår Moderaterna att en utredning ska undersöka hur förutsättningarna för att starta ett Schools Direct-liknande koncept i Sverige ser ut.

Stärk lärares kompetens om elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer

Enligt en undersökning av Karolinska Institutet (2016) anser fyra av fem lärare att de saknar tillräcklig kompetens för att kunna bemöta och undervisa grundskoleelever med neuropsykiatriska funktionsvariationer (NPF). Det är allvarligt.

Många elever med bland annat adhd får inte det individualiserade särskilda stöd som de enligt skollagen har rätt till. Moderaterna vill därför att lärosätena ges i uppdrag att säkerställa att alla lärarutbildningar får ett större inslag av utbildning i hur man undervisar elever med NPF.

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Betty Malmberg (M)

Erik Bengtzboe (M)

Michael Svensson (M)

Maria Stockhaus (M)

Ida Drougge (M)

